

af den 2 oktober och är dervid glad kunna upplysa att mycken öfverdrift vidlåder den af torparen Jakob Johansson Antila afgifna skildring öfver tillståndet inom Alajärvi socken. Utmätningar och auktioner äro inom Alajärvi icke verkställda i större skala än i öfriga socknar; men Alajärvi-boerna höra till dem som såväl i goda som dåliga år, med pockande envishet, yrka på kronans hjälp. Deras sakförare i denna fråga Jakob Antila, är en krångelmakare, som under detta år åstadkommit mycken förargelse inom socken. Åtgärd är emellertid redan vidtagen till förekommande af vidare utmätningar inom ofta nämnde Alajärvi församling.

Sedan Senaten beviljat omsättning af de åt importörerna gifna förskotterna till ett belopp af sextiotusen rubel, hafva utsokningsmålen vid länestyrelsen betydligt minskats, och förklara sig handelsmännen villiga att äfven framdeles lemna allmogen oantastad såvida dem beviljas anstånd med inbetalningen af de förskotter för hvilka de bevisligen åt allmogen utkrediterat spanmål. Beviljar Senaten denna köpmännens anhållan, tror jag mig kunna försäkra att allmogen, utan menliga följder, kommer att reda sig ur det högst brydsamma läge de nu befinna sig uti. Med nästa post afgår länestyrelsens hemställan derom till Kejsarliga Senaten.

Under min sednast inom länet verkställda resa hade jag fägnaden erfara att årsvexten utfallit mera tillfredsställande än man vid skördens början vågade hoppas. Den af Länestyrelsen påyrkade import af 20 000 Tunnor säd kan tryggt nedprutas till hälften. Kronofogdarne hafva mycket misstagit sig i uppgiften om årsvexten.

Med fullkomligaste högaktning har jag äran teckna

Högädle Herr Senatorns
ödmjukaste tjänare
C. G. Wrede

30 Nikolaistad den 12 oktober 1863.

190 A. ARMFELT – J. V. SNELLMAN 15.X 1863

HUB, JVS handskrifssamling

Rattula den 3./15. October 1863.

40 Högädle Herr Senator.

Jag har haft äran emottaga Herr Senatorns bref af den 10: dennes och skyndar att aflägga min förbindligaste tacksägelse för de deruti mig lemnade meddelanden.

Hvarken har jag konfererat, eller tänkt på att konferera med Riddarhus oppositionen, öfvertygad att en sådan Konference ej kunde medföra något resultat. Hos Grefve Creutz har jag aflagt ett besök och dessutom, träffat flere gånger min Svåger Essen och min systerson August Armfelt hos mina döttrar, äfven som hos min broder, och då talat med dem om Landtdagen och dess göranden, men blott conversationsvis. Vid frågan om Petitions-rätten, som flere gånger föreföll, har jag yttrat min öfvertygelse vara att denna tillkommer Ständerna och kunde intet förnekas dem, lika som det ej kunde nekas Regenten den honom tillkommande rättigheten att icke fästa något afseende på de af Ständerna inlemnade Petitioner. Jag förmodade sannerligen ej då att frågan om Motions-rätten och de Periodiska Landtdagarne skulle

af vederbörande väckas då Kejsaren uti throntalet så bestämdt låfvat densamma. Hvad åter beträffar sådana petitioner som, mer eller mindre, kunde hafva afseende på någon modification uti Grund-Lagen trodde jag mig kunna försäkra att, om de ansogos af Kejsaren som nyttiga och gagnliga, de då skulle, af Hans Majestät, remitteras till den blifvande Komittéen.

Sedan jag lemnat Helsingfors har jag intet haft några underrättelser hvarken ifrån General-Guvernören eller Baron Stjernval. Jag vet således icke huru det förhåller sig med förbudet mot landtdags förhandlingarnas diskuterande uti tidningarne. Om det ej tillåtas, hvilket jag dock icke kan förmoda, så hafva Herrar Journalister att tacka sig sjelfva för denna utgång af saken.

Redogörelsen för Statsverkets tillstånd har jag emottagit. – Efter fjorton dagar ämnar jag anträda återresan till S:t Petersburg.

Med fullkomligaste högaktning och sann tillgifvenhet har jag äran framhärda

Högädle Herr Senatorns
Ödmjukaste tjenare
Alex. Armfelt

10

20

191 J. V. SNELLMAN – A. ARMFELT 17.X 1863

RA, A. Armfelts brevsamling

Högvälborne Herr Grefve!

Sedan mitt ödmjuka senaste har intet serdeles här passerat.

Att tacksägelseadressen till Sverge kommit fram i ny façon, nemligen såsom adresser till Ryssland och Sverge, har Högvälborne Herr Grefven sett ur tidningarne,

Att icke tacksamhet, utan politiska sympatier / här tala /, är lika klart, som att endast kristlig kärlek icke vållat det vidsträckta delta-gandet i Sverge. När dock Ryssland nu nödtvunget tages med, förlorar demonstrationen i betydelse. Det kan visst sättas i fråga, om Ständerna ega rätt att afgifva adresser. Men det är dock bäst, att saken får hafva sin gång. Sedan frågan väckts, bör ingen sätta sig deremot.

I Helsingfors Tidningar för gårdagen läses början af en artikel om petitionerna, af professor Schauman. Den målar genom öfvermåttet i tillgifvenhetsförsäkringar den närvarande ställningen. Man befinner sig i en viss förlägenhet för sin hejdlösa framfart.

Min tro är, att mycket skall hafva lagt sig, förrän Landtdagen kommer, till ända. Det behöfves annat än fraser, när man måste gå öfver från petitionerna till råd och beslut i reela saker. Vederbörande skola komma till ett visst medvetande om, att deras egen duglighet för deras värf då kan sättas i fråga; och mången skall långt, förrän den tiden kommer, önska sig vara hemma hos mor, bedjande Gud att aldrig hafva att befara andra lexor, än hennes.

Med säkerhet kan förutses, att Landtdagen skall kräfva minst ett halft år. Inom få veckor kommer begäran om dess förlängande. Bifall dertill torde väl icke möta någon svårighet. Ju längre tid landtdagen räcker, desto mindre kommer någon annan att tala derom, än de, hvilka få betala fiolerna; och dessas talande blir icke vänligt. Tyvärr är det att befara, att denna första landtdag kan blifva nog impopulär. Men felet ligger mycket deri, att den är den första efter 50 år.

30

40

50